

Story

Πριν από 20 χρόνια τα πρώτα ρήγματα στο σιδηρούν παραπέτασμα

Αν οι εικόνες ενός πλήθους που αναρριχάται στο Τείχος του Βερολίνου το Νοέμβριο του 1989 έχουν πλέον μείνει στη μνήμη μας, μερικές φορές ξεχνάμε ότι οι πρώτες ρωγμές στο "σιδηρούν παραπέτασμα" σημειώθηκαν στην πόλη Σόπρον της Ουγγαρίας, κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού του 1989. Τα αυστρουγγρικά σύνορα άνοιξαν πλέον και χιλιάδες Ανατολικογερμανοί μπόρεσαν να εγκαταλείψουν τη Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας. Είκοσι χρόνια μετά, οι ευρωβουλευτές μας διηγούνται τη δική τους ιστορία.

Ενώ δεκάδες χιλιάδες φυγάδες της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας έμπαιναν στην Ουγγαρία, ο Gyula Horn, ο ούγγρος πρωθυπουργός εκείνης της περιόδου και ο αυστριακός ομόλογός του, Alois Mock, αποφάσισαν να κόψουν το συρματοπλέγμα που έθετε τα σύνορα των δύο χωρών. Επέλεξαν γι'αυτό την πόλη Σόπρον της Ουγγαρίας, στις 27 Ιουνίου 1989.

Το σιδηρούν παραπέτασμα χωρίζει τα δύο μπλοκ

Το "σιδηρούν παραπέτασμα" αναφέρεται τόσο στα φυσικά όσο και τα ιδεολογικά σύνορα που χώριζαν τα δύο αντίθετα μπλοκ που σχηματίστηκαν μετά από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Από τη μια πλευρά, η Ανατολή, δηλαδή οι χώρες που βρίσκονταν υπό την επιρροή της πρώην Σοβιετικής Ένωσης (Ε.Σ.Σ.Δ) και, από την άλλη, τα δυτικοευρωπαϊκά κράτη. Το παραπέτασμα αποτελείτο από δύο φράχτες από συρματοπλέγματα (ένα σε κάθε πλευρά), που χωρίζονταν μεταξύ τους από ένα ναρκοπέδιο...

Είναι δύσκολο να πιστέψει κανείς σήμερα ότι πριν από δύο δεκαετίες, ήταν αδύνατο να μετακινηθεί κανείς από τη μια πλευρά στην άλλη ή να επικοινωνήσει με τον απέναντι κόσμο (ακόμη και εντός του σοβιετικού μπλοκ). Εκατοντάδες Ευρωπαίοι έχασαν μάλιστα τη ζωή τους προσπαθώντας να ξεφύγουν από το σοβιετικό καθεστώς.

Οι αριθμοί είναι άλλωστε αποκαλυπτικοί: μεταξύ 1945 και 1950, πάνω από 15 εκατομμύρια άνθρωποι μετανάστευσαν από το σοβιετικό μπλοκ προς τη Δύση. Μεταξύ 1950 και 1990, ωστόσο, δηλαδή μετά από την τοποθέτηση του σιδηρού πύργου παραπετάσματος, μόνο 13,3 εκατομμύρια άνθρωποι μπόρεσαν να μετακινηθούν προς τα δυτικά.

"Ακόμη και τα χειρότερα καθεστώτα μπορούν να ανατραπούν"

"Αυτοί που διέσχισαν τα σύνορα της Σόπρον πριν από 20 χρόνια, πραγματοποίησαν ένα από τα πιο σημαντικά κατορθώματα του εικοστού αιώνα", δήλωσε στην "Πρώτη Περίδα" ο József Szájer, μέλος της Ομάδας του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος, από την Ουγγαρία, που ήταν 20 ετών όταν πέρασε τα σύνορα.

"Πριν από λίγο καιρό, πρόσφερα στον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου Hans-Gert Pöttering και στον πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής José Manuel Barroso από ένα κομμάτι από το σιδηρούν παραπέτασμα. Το έδωσα σε πολιτικούς, των οποίων οι χώρες έζησαν ελεύθερες περισσότερο καιρό από τη δική μας, ώστε να τους θυμίσω ότι ακόμη και τα χειρότερα καθεστώτα μπορούν να ανατραπούν", είπε χαρακτηριστικά ο κ. Szájer.

Άνοιγμα των συνόρων... και των αρχείων

Η Christa Prets, μέλος της Σοσιαλιστικής Ομάδας μέχρι το 2009, από την Αυστρία, ήταν την περίοδο εκείνη δήμαρχος και σύμβουλος στη διασυνοριακή περιοχή Μπούργκενλαντ της Αυστρίας. Παρακολούθησε έτσι στενά αυτά τα γεγονότα. "Ήταν καταπληκτικό. Σαν το 1956, όταν οι Ούγγροι έφευγαν από τη χώρα τους για να είναι ελεύθεροι. Ήταν μια ιστορική στιγμή για όλη την περιοχή", θυμάται.

Το άνοιγμα των συνόρων ωφέλησε κατά τη γνώμη της και τις δύο παραμεθόριες περιοχές. Σήμερα, "για να συμβουλευθεί κανείς τα ιστορικά αρχεία της αυστροουγγρικής μοναρχίας, πηγαίνει απλά στην Σόπρον. Την εποχή του σιδηρούς παραπετάσματος, έπρεπε να περμιμένει με τις ώρες", είπε χαρακτηριστικά η κα Prets.

Ευχαριστώ προς την Ουγγαρία

"Ούτε οι φίλοι μου ούτε εγώ είχαμε ποτέ φανταστεί ότι θα βλέπαμε το τέλος του σιδηρούς παραπετάσματος όσο ζούσαμε", δήλωσε με τη σειρά της η Gisela Kallenbach, μέλος της Ομάδας των Πρασίνων/Ευρωπαϊκής Ελεύθερης Συμμαχίας μέχρι το 2009, από τη Λαϊκή Δημοκρατία της Γερμανίας.

"Το τέλος του σιδηρούς παραπετάσματος σηματοδότησε ένα σημαντικό βήμα προς μια Γερμανία ελεύθερη, δημοκρατική και ενωμένη. Πρέπει να ευχαριστήσουμε την κυβέρνηση της Ουγγαρίας για το κουράγιο της", δήλωσε η κα Kallenbach.